

32001R2375

L 321/1

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

6.12.2001

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR 2375/2001
z dnia 29 listopada 2001 r.
zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 466/2001 ustalające maksymalny poziom zawartości
niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych
(Tekst mający znaczenie dla EOG)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (EWG) nr 315/93 z dnia 8 lutego 1993 r. ustanawiające procedury Wspólnoty w odniesieniu do zanieczyszczeń w żywności ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 2 ust. 3,

uwzględniając wniosek Komisji,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 466/2001 ⁽²⁾ przewiduje, że poziomy zanieczyszczeń w środkach spożywczych, gdy wprowadza się je na rynek, nie powinny być wyższe niż poziomy określone w tym rozporządzeniu.
- (2) Termin „dioksyny” obejmuje grupę 75 dibenzo-p-dioksyn polichlorowanych (PCDD) oraz grupę 135 dibenzofuranów polichlorowanych („PCDF”), z których 17 ma charakter toksyczny. Najbardziej toksyczny z tej grupy jest 2,3,7,8-tetrachlordibenzo-p-dioksyn (TCDD) sklasyfikowany przez Międzynarodową Agencję Badań nad Rakiem i inne cieszące się uznaniem organizacje międzynarodowe jako znany czynnik rakotwórczy u ludzi. Komitet Naukowy ds. żywności (KNŻ), wspólnie ze Światową Organizacją Zdrowia (WHO), stwierdziły, że rakotwórczy efekt dioksyn nie występuje przy poziomach poniżej pewnego progu. Inne niekorzystne skutki, takie jak endometrioza oraz skutki neurobehawioralne i immunosupresyjne, występują przy znacznie niższych poziomach i z tego względu traktuje się je jako istotne przy określaniu dopuszczalnej dawki.
- (3) Polichlorowane bifenyle („PCB”), jest to grupa 209 różnych rodzin, które można podzielić na dwie grupy zależnie od ich właściwości toksycznych: 12 z nich wykazują

własności toksyczne podobne do dioksyn i w związku z tym określa się je jako „PCB dioksynopodobne”. Pozostałe PCB nie wykazują toksyczności podobnej do dioksyn, mają jednak własności toksyczne innego rodzaju.

- (4) Każda rodzina dioksyn lub dioksynopodobnych PCB wykazuje nieco inny poziom toksyczności. Aby móc podsumować toksyczność różnych rodzin z tej grupy układu okresowego, wprowadzono pojęcie współczynników toksyczności (TEF), co powinno ułatwić ocenę ryzyka i regulacje prawne. Oznacza to, że wyniki analityczne odnoszące się do każdej z 17 rodzin dioksyn i 12 rodzin dioksynopodobnych PCB wyrażono jako pojedynczą wielkość — współczynnik stężenia toksyczności (TEQ), który można przedstawić w postaci ilościowej.
- (5) Dioksyny i PCB są wyjątkowo odporne na degradację chemiczną i biologiczną i z tego względu pozostają w środowisku naturalnym i kumulują się w łańcuchu pokarmowym.
- (6) Narażenie człowieka na dioksyny w ponad 90 % pochodzi ze środków spożywczych. Udział środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego na ogół stanowi średnio do 80 % całego narażenia. Obciążenie zwierząt dioksynami pochodzi głównie z pasz. Dlatego też pasze, a w niektórych przypadkach również gleba, wzbudzają szczególne zaniepokojenie jako potencjalne źródła dioksyn.
- (7) KNŻ przyjęło 30 maja 2001 r. opinię o ocenie ryzyka dioksyn i dioksynopodobnych PCB w artykułach spożywczych. Jest to aktualizacja oparta na nowych informacjach naukowych, udostępnionych po dniu 22 listopada 2000 r., czyli po przyjęciu przez KNŻ opinii w tej sprawie. KNŻ ustaliło dopuszczalną dawkę tygodniową (TWI) dioksyn i dioksynopodobnych PCB na 14 pg WHO — TEQ/kg wagi ciała. Szacunki narażenia wskazują, że dla znacznej części społeczeństwa Wspólnoty pobór żywieniowy przekracza TWI. Dla pewnych grup ludności w niektórych krajach ryzyko może być większe ze względu na szczególne nawyki jedzeniowe.

⁽¹⁾ Dz.U. L 37 z 13.2.1993, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 77 z 16.3.2001, str. 1.

- (8) Zmniejszenie wynikającego z konsumpcji żywności narażenia ludzi na dioksyny jest, więc ważne i konieczne dla zapewnienia ochrony konsumentów. Szczególnie wysokie poziomy dioksyn zaobserwowano w niektórych grupach produktów. Ponieważ zanieczyszczenie żywności jest bezpośrednio zależne od zanieczyszczenia paszy, należy przyjąć jakieś jednolite podejście, aby zmniejszyć występowanie dioksyn w poszczególnych ogniwach łańcucha pokarmowego, począwszy od materiałów paszowych, poprzez zwierzęta produkujące żywność, do ludzi.
- (9) Zgodnie z zaleceniami KNŻ, należy stale dążyć do ograniczenia uwalniania do środowiska naturalnego dioksyn i pokrewnych do nich związków do możliwie najniższego poziomu. Jest to najskuteczniejszy i najbardziej wydajny sposób, aby zmniejszyć obecność dioksyn i podobnych substancji w łańcuchu pokarmowym oraz zapewnić stale zmniejszanie obciążenia organizmu człowieka. Jak zauważono w KNŻ, ostatnie badania mleka ludzkiego i krwi wydają się wskazywać, że poziom dioksyn przestał się obniżać.
- (10) Maksymalne poziomy dioksyn i dioksynopodobnych PCB są właściwym instrumentem umożliwiającym zapobieganie niedopuszczalnie wysokiemu narażeniu ludności, i powstrzymanie rozprowadzania środków spożywczych o niedopuszczalnie wysokim stopniu zanieczyszczenia spowodowanym np. przypadkowym zanieczyszczeniem i narażeniem. Ponadto ustalenie maksymalnych poziomów jest nieodzowne dla wprowadzenia systemu nadzoru i zapewnienia jego jednolitego stosowania.
- (11) Środki oparte wyłącznie na ustanowieniu maksymalnych poziomów dioksyn i dioksynopodobnych PCB w środkach spożywczych nie będą wystarczająco skuteczne dla zmniejszenia narażenia ludzi na dioksyny, jeżeli nie ustali się tak niskich poziomów, by duża część dostarczonej żywności musiała zostać uznana za nie nadającą się do spożycia przez ludzi. Panuje ogólna zgoda, co do tego, że aby znacznie zmniejszyć obecność dioksyn w środkach spożywczych, ustaleniu maksymalnych poziomów muszą towarzyszyć odpowiednie środki stymulujące proaktywne podejście, w tym określenie poziomu działań i wyznaczenie poziomów docelowych dla środków spożywczych, w połączeniu ze środkami mającymi ograniczyć emisje. Poziomy docelowe określają, jakie poziomy należy osiągnąć, aby dla większości populacji zredukować narażenie ludzi do wielkości równej TWI, ustalonej przez Komitet Naukowy. Poziomy działań są narzędziem dla właściwych władz i operatorów. Umożliwią one wyodrębnienie przypadków wymagających zidentyfikowania źródła zanieczyszczeń i podjęcia odpowiednich działań, aby je zredukować lub zlikwidować, nie tylko w razie niezgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia, ale także wówczas, kiedy w środkach spożywczych zostaną stwierdzone znaczne poziomy dioksyn przekraczające normalne poziomy tła. Takie podejście przyniesie stopniowe zmniejszenie poziomu dioksyn w środkach spożywczych i w ostatecznym rezultacie osiągnięcie poziomów docelowych. Zalecenie Komisji w tej sprawie jest, zatem adresowane do Państw Członkowskich.
- (12) Wprawdzie z punktu widzenia toksyczności każdy poziom powinien dotyczyć dioksyn, furanów i dioksynopodobnych PCB, na razie jednak maksymalne poziomy ustalono tylko dla dioksyn i furanów, a nie dla dioksynopodobnych PCB, gdyż dane dotyczące występowania tych ostatnich są bardzo ograniczone. Jednakże nadal będzie się prowadziło monitorowanie, zwłaszcza obecności dioksynopodobnych PCB mając na celu włączenie tych zanieczyszczeń do maksymalnych poziomów.
- (13) Niedopuszczalność zawartości dioksyn w środkach spożywczych należy oceniać przy uwzględnieniu obecnych poziomów zanieczyszczeń tła, które dla poszczególnych środków spożywczych są różne. Maksymalny poziom należy ustalić z uwzględnieniem zanieczyszczeń tła na ścisłym, ale wykonalnym poziomie.
- (14) Dla zapewnienia, że wszyscy operatorzy uczestniczący w łańcuchu pokarmowym dołożą wszelkich starań i podejmą niezbędne działania w celu ograniczenia obecności dioksyn w paszy i w pokarmie, należy w jakimś określonym terminie zrewidować maksymalne poziomy stosowania i ustalić niższe maksymalne poziomy. Do 2006 roku należy osiągnąć ogólne zmniejszenie narażenia ludzi na dioksyny o co najmniej 25 %.
- (15) Ustala się maksymalne poziomy głównie dla środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego. Obecnie żadne z nich nie odnoszą się do produktów takich, jak mięso końskie, kozie, królicze i jaja kaczek, gęsi i przepiórek. Na temat występowania dioksyn w tych środkach spożywczych istnieją jedynie ograniczone dane. Ponadto mają one ograniczone znaczenie z punktu widzenia pobierania i na razie, nie ustalono dla nich maksymalnych poziomów. Nie ma też obecnie żadnych maksymalnych poziomów w odniesieniu do produktów zbożowych, owoców i warzyw, ponieważ tego typu produkty żywnościowe mają na ogół niski stopień zanieczyszczenia i w związku z tym w niewielkim stopniu przyczyniają się do ogólnego narażenia człowieka na dioksyny. Warto jednak regularnie monitorować poziomy dioksyn i dioksynopodobnych PCB w tych artykułach.
- (16) Oleje roślinne normalnie nie zawierają znaczących ilości dioksyn i dioksynopodobnych PCB. Ponieważ oleje roślinne są stale wprowadzane na rynek lub stosowane jako składnik środków spożywczych w charakterze domieszki do tłuszczów zwierzęcych, należy ustalić maksymalny poziom dla olei roślinnych w celach kontroli.
- (17) Na podstawie obecnie dostępnych danych nie można ustalić maksymalnych poziomów dla ryb i produktów rybołówstwa. Maksymalny poziom dioksyn w paszach dla ryb oznacza, że ryby hodowlane mają znacznie niższe poziomy dioksyn. W przyszłości, kiedy będzie dostępnych więcej danych, może być właściwe ustalenie różnych poziomów dla różnych rodzajów ryb i produktów rybołówstwa lub dla wybranych kategorii ryb. Jak na razie mają one ograniczone znaczenie z punktu widzenia poboru.

- (18) Niektóre gatunki ryb pochodzące z rejonu Bałtyku mogą zawierać wysoki poziom dioksyn. Znaczna część tłustych ryb bałtyckich, takich jak śledzie bałtyckie i łosoś bałtycki, nie będzie odpowiadać maksymalnemu poziomowi i z tego względu zostaną one wykluczone ze szwedzkiej i fińskiej diety. Są powody, by przypuszczać, że wykluczenie ryb z pożywienia może mieć negatywny wpływ na zdrowie w Szwecji i Finlandii. W Szwecji i Finlandii obowiązuje system, który zapewnia konsumentom pełne informacje o zaleceniach dietetycznych dotyczących ograniczeń konsumpcji ryb z rejonu Bałtyku przez najbardziej narażone grupy ludności w celu uniknięcia potencjalnego zagrożenia zdrowia.
- (19) Z danych monitorowania wynika, że w jajach z chowu wolnowybiegowego lub z kurników stałych z dużym wybiegiem poziomy dioksyn są wyższe niż w jajach z chowu bateryjnego. Należy podjąć odpowiednie środki, które zapewnią obniżenie poziomów dioksyn w tych jajach. Jest, zatem wskazane wprowadzenie okresu przejściowego przed zastosowaniem maksymalnych poziomów do jaj z chowu wolnowybiegowego lub z kurników stałych z dużym wybiegiem.
- (20) Ważne jest obniżenie całkowitego zanieczyszczenia dioksynami w środkach spożywczych. Konieczny jest, w zatem zakaz mieszania środków spożywczych spełniających wymogi maksymalnych poziomów z środkami spożywczymi przekraczającymi te maksymalne poziomy.
- (21) Z uwagi na dysproporcje między Państwami Członkowskimi i wynikające z nich ryzyko zakłócenia konkurencji, potrzebne są środki wspólnotowe, aby chronić zdrowie publiczne oraz zapewnić jednolitość rynku przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady proporcjonalności.
- (22) W związku z tym należy zmienić rozporządzenie (WE) nr 466/2001.
- (23) Zgodnie z art. 3 rozporządzenia (EWG) nr 315/93, przepisy, które mogą mieć wpływ na zdrowie publiczne skonsultowano z KNŻ.
- (24) Stały Komitet ds. środków spożywczych nie wydał pozytywnej opinii. Komisja nie mogła, zatem przyjąć przepisów, które przewidywała zgodnie z procedurą ustaloną w art. 8 rozporządzenia Rady (EWG) nr 315/93,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (WE) nr 466/2001 wprowadza się następujące zmiany:

1. W art. 1 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„1a. W drodze odstępstwa od ust. 1, Szwecja i Finlandia są upoważnione podczas okresu przejściowego, do dnia 31 grudnia 2006 r., do wprowadzenia na rynek ryb pochodzących z rejonu Bałtyku, przeznaczonych do konsumpcji na terytorium tych państw, z poziomem dioksyn przekraczającym poziomy ustalony w załączniku I sekcji 5 pkt 5.2., pod warunkiem że

istnieje system, który zapewnia konsumentom pełną informację zaleceń dietetycznych dotyczących ograniczenia konsumpcji ryb z rejonu Bałtyku przez najbardziej narażone grupy ludności w celu uniknięcia potencjalnych zagrożeń dla zdrowia.

Późniejsze stosowanie niniejszego odstępstwa zostanie rozważone w ramach przeglądu załącznika I sekcji 5, przewidzianego w art. 5 ust. 3.

Szwecja i Finlandia będą informowały Komisję do dnia 31 grudnia każdego roku o wynikach prowadzonego przez siebie monitoringu poziomów dioksyn w rybach z rejonu Bałtyku i powiadomią o środkach podjętych w celu zmniejszenia narażenia ludzi na dioksyny z ryb z rejonu Bałtyku.”;

2. Wprowadza się następujący artykuł:

„Artykuł 4a

W odniesieniu do dioksyn w produktach, o których mowa w sekcji 5 załącznika I, zabrania się:

- mieszania środków spożywczych spełniających wymogi maksymalnych poziomów ze środkami spożywczymi przekraczającymi te maksymalne poziomy;
- wykorzystywania produktów nie spełniających wymogów maksymalnych poziomów jako składnika przy produkcji innych środków spożywczych.”;

3. W art. 5 dodaje się następujący ustęp:

„3. Komisja dokona przeglądu sekcji 5 załącznika I po raz pierwszy najpóźniej do dnia 31 grudnia 2004 r. pod kątem nowych danych na temat obecności dioksyn i dioksynopodobnych PCB, zwłaszcza w związku z uwzględnieniem dioksynopodobnych PCB w dopuszczalnych poziomach, które mają być ustalone.

Sekcja 5 załącznika I zostanie poddana kolejnemu przeglądowi najpóźniej do dnia 31 grudnia 2006 r. w celu znacznego obniżenia maksymalnych poziomów i ewentualnego ustalenia maksymalnych poziomów dla innych środków spożywczych.”;

4. Załącznik I zostaje zmieniony zgodnie z Załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po opublikowaniu go w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 lipca 2002 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 29 listopada 2001 r.

W imieniu Rady
M. VANDERPOORTEN
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

W załączniku I dodaje się sekcję 5 w brzmieniu:

„Sekcja 5: Dioksyny (suma dibenzo-p-dioksyn polichlorowanych (PCDD) oraz dibenzofuranów polichlorowanych (PCDF), wyrażona we współczynnikach toksyczności Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z zastosowaniem współczynników toksyczności WHO -TEF (toxic equivalency factors, 1997)

Produkty	Maksymalne poziomy (PCDD + PCDF) ⁽¹⁾ (pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu lub produktu)	Warunki pobierania próbek	Warunki metodyki analizowania
5.1.1. Mięso i produkty mięsne pochodzące od ⁽⁴⁾ — Przeżuwaczy (bydło, owce)	3 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu ⁽²⁾ ⁽³⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)
— Drobiu i dziczyzny hodowlanej hodowli and farmed game	2 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu ⁽²⁾ ⁽³⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)
— Świń	1 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu ⁽²⁾ ⁽³⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)
5.1.2. Wątroba i produkty pochodne	6 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu ⁽²⁾ ⁽³⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)
5.2. Mięso z mięśni ryb i produkty rybołówstwa ⁽⁵⁾ i produkty z nich	4 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g fresh weight ⁽²⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)
5.3. Mleko ⁽⁶⁾ i przetwory mleczne, włącznie z tłuszczem mleka	3 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu ⁽²⁾ ⁽³⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)
5.4. Kurze jaja i produkty jajeczne ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾	3 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu ⁽²⁾ ⁽³⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)
5.5. Oleje i tłuszcze			
— Tłuszcz zwierzęcy			
— z przeżuwaczy	3 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu ⁽²⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)
— z drobiu i dziczyzny hodowlanej	2 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu ⁽²⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)
— ze świń	1 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu ⁽²⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)
— mieszany tłuszcz zwierzęcy	2 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu ⁽²⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)
— Olej roślinny	0,75 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu ⁽²⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)
— olej z ryb przeznaczony do spożycia przez ludzi	2 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu ⁽²⁾	dyrektywa 2001//WE ^(*)	dyrektywa 2001//WE ^(*)

^(*) Dyrektywa Komisji, która ma być przyjęta przed dniem 1 lipca 2002 r.

⁽¹⁾ Górne granice stężeń; górne granice stężeń oblicza się przyjmując, że wszystkie wartości różnych grup mniejsze od granicy oznaczania są równe granicy oznaczania.

⁽²⁾ Te poziomy maksymalne zostaną zrewidowane po raz pierwszy najpóźniej do dnia 31 grudnia 2004 r. w świetle nowych danych dotyczących obecności dioksyn i dioksynopodobnych PCB, zwłaszcza w związku z włączeniem dioksynopodobnych PCB do dopuszczalnych poziomów, które mają być ustalone, i zostaną ponownie zrewidowane najpóźniej do dnia 31 grudnia 2006 r. w celu znacznego obniżenia maksymalnych poziomów.

⁽³⁾ Maksymalne poziomy nie mają zastosowania do produktów żywnościowych zawierających < 1 % tłuszczu

⁽⁴⁾ Mięso bydła, owiec, świń, drobiu i dziczyzny hodowlanej, wg definicji w art. 2 lit. a) dyrektywy Rady 64/433/EWG (Dz.U. L 121 z 29.7.1964, str. 2012/64), ostatnio zmienionej dyrektywą 95/23/WE (Dz.U. L 243 z 11.10.1995, str. 7) i art. 2 ust. 1 dyrektywy Rady 71/118/EWG (Dz.U. L 55 z 8.3.1971, str. 23), ostatnio zmienionej dyrektywą 97/64/EC (Dz.U. L 24 z 30.1.1998, str. 31), i art. 2 ust. 2 dyrektywy Rady 91/495/EWG (Dz.U. L 268 z 24.9.1991, str. 41) w brzmieniu ostatnio poprawionym dyrektywą 94/65/WE (Dz.U. L 368 z 31.12.1994, str. 10), z wykluczeniem jadalnych odpadków zgodnie z definicją art. 2 lit. e) dyrektywy 64/433/EWG i art. 2 ust. 5 dyrektywy 71/118/EWG.

⁽⁵⁾ Mięso z mięśni ryb i produkty rybołówstwa wg definicji kategorii a), b), c), e) i f) na liście w art. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000/WE (Dz.U. L 17, 21.1.2000, str. 22). Maksymalny poziom odnosi się do skorupiaków z wykluczeniem brązowego mięsa krabów i głowonogów bez wnętrzości.

⁽⁶⁾ Mleko (surowe mleko, mleko do produkcji produktów na bazie mleka oraz mleko poddane obróbce cieplnej, według definicji dyrektywy Rady 92/46/EWG (Dz.U. L 268 z 14.9.1992, str. 1) ostatnio zmienionej dyrektywą Rady 96/23/WE (Dz.U. L 125 z 23.5.1996, str. 10)).

⁽⁷⁾ Jaja kurze i produkty jajeczne według definicji art. 2 dyrektywy Rady 89/437/EWG (Dz.U. L 212 z 22.7.1989, str. 87), ostatnio zmienionej dyrektywą Rady 96/23/WE (Dz.U. L 125 z 23.5.1996, str. 10).

⁽⁸⁾ Jaja z chowu wolnowybiegowego i z kurników z dużym wybiegiem, według definicji art. 18 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 1274/91 (Dz.U. L 121 z 16.5.1991, str. 11), ostatnio zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1651/2001 (Dz.U. L 220 z 15.8.2001, str. 5), muszą być zgodne z ustalonym maksymalnym poziomem od dnia 10 stycznia 2004 r.*